

УДК 61:004

ПІДСИСТЕМА ОБЛІКУ МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Швагер М.В., студент
факультету обліку та фінансів
Поліський національний університет

Актуальність проблеми зумовлена різким підвищенням рівня якості медичних послуг які надають відповідні установи та активної комп'ютеризації повсякденного життя. Сфера охорони здоров'я, України, вкрай потребує удосконалення, в першу чергу, для того, щоб забезпечувати виконання соціально-економічних функцій загальнодержавного значення. У першу чергу вирішенню завдання невідповідності рівня надання медичних послуг стандартам, які стоять перед ними в ринкових умовах, слугуватиме запровадженням в межах вітчизняної системи охорони здоров'я багатоканального механізму програмного забезпечення. Якщо звернути увагу на практику розвинутих країн, то бюджетні медичні заклади, що надають платні медичні послуги і страхування, повинні забезпечити своє існування, яке створене на основі діючих методичних і організаційних засадах з урахуванням розвитку нашої держави, положень вітчизняного законодавства, потреб користувачів інформації. Медицина дуже тісно пов'язана з накопиченням інформації, в першу чергу, про стан, діагностику та лікування хворих. Але не менш необхідною є також інформація про облік медичних препаратів. Завдяки написанню спеціалізованих медичних інформаційних систем ці дані можна інформатизувати, що дозволить налагодити електронний обіг документів, контролювати організаційні та фінансові питання.

Причина у появі необхідності ведення електронного обліку медичних препаратів викликана, зокрема, різноманітними потребами відділень лікарні. Усі, без винятку, лікувально-профілактичні заклади мають у своїй структурі склад медичних препаратів та виробів. Керівництво ним здійснює завідувач складу або головна медична сестра, в обов'язки яких входить прийом та видача медикаментів. Облік медичних препаратів включає в себе великий обсяг інформації починаючи від найменування і включаючи досить багато важливих факторів, таких як дозування, форма випуску, ціна, кількість тощо. Проте окрім великої кількості інформації, важливим ще є той момент що ця інформація є досить динамічною, що зумовлює необхідність її автоматизації. Виходячи з цього, створення інформаційних підсистем для обліку препаратів у медицині є актуальним. Цінність даних підсистем полягає у тому, що вони дозволяють накопичувати, зберігати та постійно поновлювати інформацію, отже вона буде достовірною та своєчасною. Також підсистема позбавить від заповнення великої кількості паперів.

Метою статті є висвітлення результатів кваліфікаційної роботи, що дає змогу ефективно і з мінімальними витратами часу проводити облік медичних препаратів, у підсистемі обліку.

Підсистема — це сукупність компонентів системи, виокремлених за певною ознакою. Кожна функціональна підсистема має свій склад комплексів задач, призначений для реалізації функцій управління.

Основні принципи виокремлення самостійних функціональних підсистем (комплексів задач):

– відносна самостійність кожної з них;

– наявність відповідного набору функцій і функціональних задач із чітко виявленою локальною ціллю функціонування;

– мінімізація складу елементів, що входять у підсистему [1, с. 11].

Найменування підсистеми, що розроблялась: “База обліку медичних препаратів”, надалі іменована як "програма". Коротка назва програми – «Облік препаратів». Вона була створена для покращення та полегшення процесу обліку медичних препаратів, можливість швидко знаходити той чи інший препарат в залежності від назви, виробника, дозування, тощо та проведення операцій по формуванню замовлень з закупівлі необхідних медикаментів.

Першочергово програма забезпечує введення, збереження і редагування даних про найменування препаратів, їх кількість, виробника, ціну, дозування, місце його зберігання. Для ефективної роботи підсистема відповідає характеристикам, що наведені нижче.

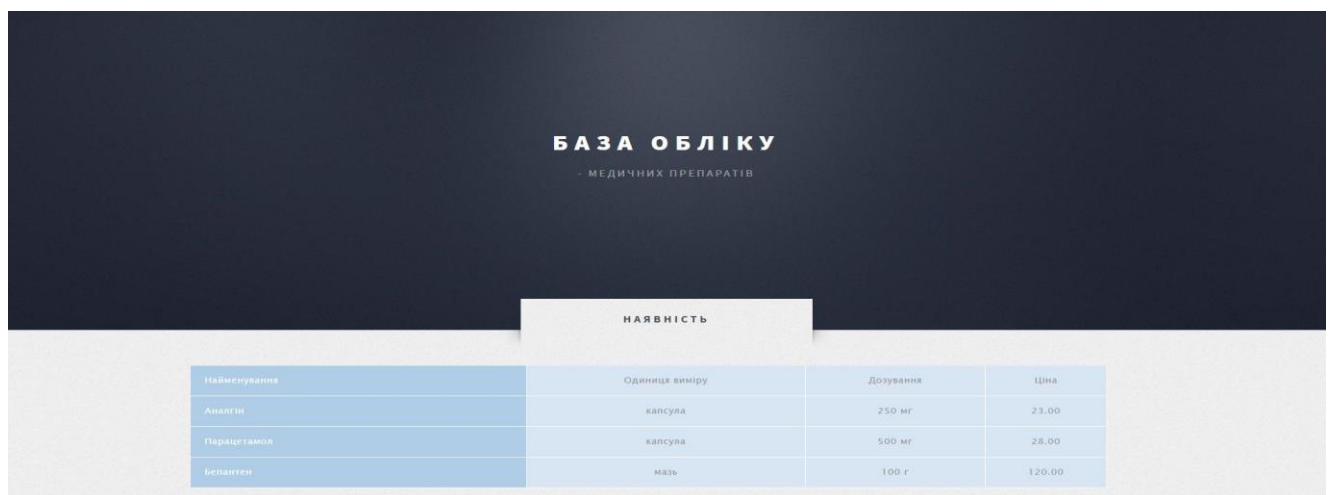
Програма має можливість:

- перегляду найменування препарату;
- захищеного доступу, та виконання запитів;
- розподіленого доступу;
- додавання та видалення категорій;
- перегляду та реєстрації інформації про виробників;
- перегляду та реєстрації інформації про дозування;
- перегляду та реєстрації інформації про склад;
- адміністрування системи.

Організація вхідних і вихідних даних відповідає інформаційній структурі виконуваних операцій. Введення даних виконується з використанням діалогових екранних форм. Дані, які підлягають збереженню зберігаються у вигляді таблиць баз даних у форматі SQL.

Особливості проекту:

- зручне інсталювання;
- інтуїтивно зрозумілий інтерфейс;
- розподілений доступ.

The screenshot displays the user interface of the 'База обліку медичних препаратів' (Medical Drug Accounting Database). The main header reads 'БАЗА ОБЛІКУ' (ACCOUNTING DATABASE) and 'МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ' (MEDICAL DRUGS). Below this, a section titled 'НАЯВНІСТЬ' (AVAILABILITY) contains a table with the following data:

Найменування	Одиниця виміру	Дозування	Ціна
Аналігін	капсула	250 мг	23.00
Парацетамол	капсула	500 мг	28.00
Бельантен	мазь	100 г	120.00

Рис. 1. Інтерфейс описаної підсистеми

Також використання підсистеми обліку дає можливість бачити чітку та достовірну інформацію щодо залишків. Це зручно для планування закупівель медикаментів на будь-який період на підставі аналізу використання того чи іншого препарату за певний час, що дозволяє раціонально використовувати кошти. Для ведення звітності та аналізу даних програма має можливість експорту даних до таблиці Excel.

Отже розроблена підсистема є сучасною та дуже перспективною розробкою для медичної галузі, що дозволяє автоматизувати весь процес обліку, з можливістю розширення та інтегрування додаткових функціональних модулів та вдосконалення інтерфейсу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Терещенко Л. О., Матієнко-Зубенко І.І. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2004. 187 с.
2. Медична інформатика: підручник для студентів медичних ВНЗ: за ред. В.Г. Кнігавка. – Харків: ХНМУ, 2015. – 240 с.